

It can be inferred that *Rabi* ¹ דסבר רבי יוסי על הניזק להרחיק וכולי - *Yosee* maintains that the one damaged needs to distance, etc.

Overview

The ר"ת ור"ה explained that according to רבינא the only dispute between אביי ורבא is by a בור, but in all other cases they agree that the מזיק may be סומך if there is no גמרא according to this interpretation. continues to explain the תוספות. ניזק

צריכים לומר לפירוש זה דזה המקשה אינו אותו שהקשה בתחלה -

It is necessary to say according to this explanation (of the ר"ת ור"ה) that this questioner (who is asking משרה וירקא נמי אפי' סבר וכו' אפי' משרה וירקא נמי) is not the same questioner who asked initially -

ואי לא סמיך היכי משכחת לה -

'And if (according to רבא) one may not be סומך, how can we have such a case' - דהא לדידיה הוה ניחא ליה לאביי דאמר סמיך² -

For according to that original מקשן, the משנה of חרדל was understood according to אביי -

ולא הוה קשה ליה מידי וסבר רבי יוסי על הניזק כולי -

And he had no difficulty at all to ask, 'and does ר"י maintain על הניזק etc.' -

will now explain why the first מקשן had no issue, however the second מקשן had a question: וצריך לומר שהמקשה הראשון הוה ידע שפיר המסקנא דדבורים לחרדל לא מזקי לרבנן³ -

So it is necessary to say that the first מקשן (who asked [on רבא] לה, היכי משכחת לה, but had no difficulty with ר"י) he properly knew the conclusion that according to the רבנן, the bees do not damage the mustard -

אבל המקשה הזה לא ידע להכי פריך מכלל דסבר רבי יוסי כולי -

¹ See the הגהות הב"ה (ג) at the conclusion of the previous ויא' תוס' ד"ה מכלל that this מכלל תוס' ד"ה should follow after the following (ד"ה לגלוגי (followed by ויא', וסבר, מכלל תוס' ד"ה וסבר and that all three תוס' ד"ה וסבר are one תוספות).

² See the beginning of ויא' תוס' ד"ה (TIE 'In summation' by footnote # 13) where he explains in detail the מחלוקת between ר"י regarding חרדל, according to אביי. In that explanation there was no question or inference that ר"י maintains לסמוך רבא agrees with אביי that (except for בור) in all cases. Now that we say that in all cases (except for בור) ר"י maintains להרחיק. על הניזק להרחיק. Now that we say that in all cases (except for בור) ר"י maintains להרחיק, so just as there is no difficulty according to אביי, there should be no difficulty according to רבא. See also וסבר תוס' ד"ה וסבר [TIE footnote # 13]. Why therefore is there now a question where there was not before. Therefore we must conclude that there are two מקשים. Evidently one knew something that the other did not, as תוס' continues to explain.

³ [This is not as תוס' ד"ה ויא' explained (according to רש"י) in the beginning of ויא' תוס' ד"ה.] Therefore we can understand their מחלוקת that both agree להרחיק, except that according to the רבנן, the bees are not מזיק therefore the חרדל must distance, however according to ר' יוסי that they are both מזיקים, so even though the דבורים were בהיתר, סומך בהיתר, but they did כהוגן שלא קצת and the חרדל is not damaging the bees directly, so they are both equal, and no one can demand that the other should make the entire הרחקה.

However **this** מקשה (who inferred that ר"י maintains להרחיק) **he did not know this** (he assumed that the דבורים וחרדל damage each other), **therefore he asked, 'we can infer that ר"י maintains, etc.** that explains תוספות. על הניזק להרחיק -

והקשה כיון דלרבנן חשיב בעל דבורים ניזק ולא מזיק שמצריכין לבעל חרדל להרחיק⁴ -

And he is asking, since according to the רבנן the beekeeper is considered a ניזק, but not a מזיק, we know this since we require the בעל החרדל to distance -

אף על גב שהם מזיקין לחרדל -

Even though that the bees are מזיק the חרדל -

מכל מקום כיון דסמך בהיתר לא חשיב מזיק ועל בעל חרדל להרחיק -

Nevertheless, since the beekeeper was סמך בהיתר he is not considered a מזיק, so the בעל החרדל is required to distance -

אם כן גם לרבי יוסי חשיב ניזק⁵ ואפילו הכי מותר לסמוך לבעל החרדל -

Therefore this מקשה assumes that also according to ר"י the bees are considered the ניזק (just as according to the רבנן), and nevertheless the בעל החרדל (who is the מזיק) is permitted to be סומך (to the bees who are the ניזק) -

אם כן סבר דעל הניזק להרחיק את עצמו אי הכי אפילו משרה וירק נמי כן -

So it turns out that the ניזק must distance himself, if that is so, even by משרה -
ירק it should also be so that על הניזק להרחיק!

⁶ר"י ורבנן מחלוקת between an alternate explanation of the תוספות rejects am

דאין סברא דלרבי יוסי חשיב בעל דבורים מזיק אף על פי שסמך בהיתר -

For it is not logical to assume that according to ר"י the בעל הדבורים is considered a מזיק, even though he was סומך בהיתר (first), but nevertheless he is considered a

משום שעשה קצת שלא כהוגן -

Because he acted somewhat improperly,

ולרבנן לית להו האי סברא -

And the רבנן do not agree to this concept; we cannot assume this -

דאין סברא כלל דלפלוגינהו בהכי⁷ -

⁴ Obviously this shows that the בעל החרדל is the מזיק and the דבורים are the ניזק even though they too are the מזיק.

⁵ The מקשה did not see any reason why to differentiate regarding the status of the bees (whether they are a מזיק or a ניזק), between the רבנן ור"י. If the רבנן consider them a ניזק (which they obviously do) even though they are the מזיק, nevertheless since they were סומך בהיתר they are considered the ניזק, then presumably ר"י also considers them the ניזק.

⁶ We can perhaps say that they argue whether the דבורים (who damage the חרדל) are considered a מזיק (ר"י), or not (the רבנן).

⁷ According to the רבנן it would turn out that they consider the דבורים exclusively as a ניזק (since they require only the חרדל to distance), even though he עשה קצת שלא כהוגן; on the other hand ר"י considers the דבורים exclusively as a מזיק (since the חרדל is not required to distance at all), even though he was סומך בהיתר. These positions are too extreme from each other; it would be more palatable if one of them should consider the דבורים as a מזיק and a ניזק so they both should distance equally. Therefore it is difficult to accept that they are so far apart.

for it is not logical at all that this is their argument, therefore we need to conclude that their argument is whether the המזיק להרחיק (רבנן) or (ר"י) על הניזק להרחיק, and if that is so, why does ר"י maintain that by המזיק להרחיק?

גמרא continues to explain the תוספות:

ומשני לעולם רבי יוסי על המזיק סבירא ליה וחשיב בעל דבורים מזיק -

And the גמרא answers that indeed ר"י maintains על המזיק להרחיק, but he considers the בעל הדבורים also as a מזיק -

אף על גב שסמך בהיתר כיון שעשה קצת שלא כהוגן בסמיכתו -

Even though he was סומך בהיתר (for he was first), nevertheless the דבורים are a מזיק, since he acted somewhat improperly by being

סומך נמי הוה מודו ליה בהך סברא אי הוה סברי דדבורים מזיקי לחרדל -

And the רבנן would also have agreed to this logic (to consider the דבורים a מזיק, because (עשו קצת שלא כהוגן), if they would presume that the דבורים damage the חרדל (as ר"י assumes) -

אלא דסבירא להו דדבורים לא מזיקי לחרדל⁸ ולכך מרחיק בעל החרדל -

However since they maintain that the דבורים are not מזיק the חרדל, therefore the בעל החרדל (only) has to distance -

גמרא goes back to explain the first מקשה (who asked לה משכחת לה):

וכמסקנא זו יש לפרש תחלת הסוגיא לדברי המקשה דפריך ואי לא סמיך היכי משכחת לה -

And we can explain the beginning of our סוגיא referring to the מקשה who asked, 'and if you cannot be סומך, how can this be; that the דבורים was סומך'; we can explain that question as we concluded here, meaning -

דבשלמא אי סמיך⁹ כדמסקינן השתא¹⁰ -

That it is understandable if we rule like אב"י that סמיך, so they argue as we concluded here -

ולא כמו שפירשתי לפירוש הקונטרס שיחלקו¹¹ דלרבנן הוה דבורים כמו ירק -

⁸ See footnote # 7. Previously when we assumed that both ר"י ורבנן agree that the דבורים damage the חרדל, it was not logical to say that they argue whether the בעל הדבורים who did something improper is considered a מזיק or not; they should seemingly agree one way or the other. However now we can say that by עשו שלא כהוגן, all will agree that it is considered a מזיק; however here according to the רבנן, the דבורים are not מזיק the חרדל at all.

⁹ (סמיך כדמסקינן) (instead of פליגי כדמסקינן, סמיך פליגי כדמסקינן, סמיך פליגי כדמסקינן, סמיך פליגי כדמסקינן).

¹⁰ This means that the רבנן ור"י argue whether the דבורים are מזיק the חרדל (see [text by] footnote # 3), and the בעל הדבורים was סומך בהיתר (for we are following אב"י), therefore according to the רבנן the בעל החרדל needs to distance since he is the only מזיק, and according to ר"י no one is מרחיק since the דבורים (even though he was סומך בהיתר, nevertheless) he was עושה קצת שלא כהוגן and now he is directly מזיק the חרדל (as opposed to the חרדל who is מזיק the דבורים indirectly). Therefore neither has to be מרחיק the entire distance. See 'Thinking it over'.

¹¹ (שיחלקו דלרבנן בזה) (instead of שיחלקו דלרבנן בזה) (שיחלקו דלרבנן בזה) (שיחלקו דלרבנן בזה)..

And not the way I previously explained¹² according to פרש"י that they argue this issue; that according to the רבנן the דבורים are like ירק (meaning they are not required to distance) -

כיון שנשמכו בהיתר אף על גב שגם הם מזיקין לחרדל כשיבא -

Since they were בהיתר נסמך (first), even though that they too are מזיק the חרדל when it will come and be planted there -

ורבי יוסי מתיר לסמוך החרדל מפני שבעל הדבורים עשה קצת שלא כהוגן:

And ר"י permits the חרדל to be סומך since the דבורים בעל acted somewhat improperly. We do not need to learn this way; rather we can learn as תוספות just said previously.¹³

Summary

The מקשן who asked 'ואי לא סמיך היכי משכחת לה', was aware that the רבנן maintain that the מזקי לחרדל לא דבורים, while the מקשן who asked 'וכו' ר"י וכו' was not aware. Therefore in the בשלמא the argument between ר"י ורבנן was whether the דבורים are מזיק, but not as תוס' explained it according to פרש"י that their argument is whether סמיכה בהיתר makes you a ניזק but not a מזיק.

Thinking it over

רבא concludes that the מקשן ראשון who is asking לה משכח לה according to רבא (and is satisfied according to אב"י) understands that the רבנן ור"י argue whether the דבורים are מזיק the חרדל or not.¹⁴ If that is the case what is the question היכי משכחת לה, since the דבורים are not מזיק the חרדל, the בעל הדבורים has the right to by סומך?!¹⁵

---

¹² See the beginning of תוס' ד"ה ואי. However now תוספות rejects this distinction; see footnote # 7.

¹³ See footnote # 10.

¹⁴ See footnote # 10.

¹⁵ See נחלת משה.